

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 106-107/23

KLAGER: Gjermund Hagesæter
PUBLIKASJON: Fitjarposten og Stord24
PUBLISERINGSDATO: 02.03.2023, 08.05.2023, 11.05.2023
STOFFOMRÅDE: Forvaltning
SJANGER: Nyhet/aktualitet
SØKERSTIKKORD: Samtidig imøtegåelse, dekning for titler, opplysningskontroll og kildebredde
REGISTRERT: 28.05.2023
BEHANDLET I PFU: 27.09.2023
BEHANDLINGSTID: 119 dager
KLAGEGRUPPE: Offentlig aktør
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: De to avisene har samme ansvarlige redaktør og publiserte de samme påklagede artiklene.

SAMMENDRAG:

Artikkel 1

Fitjarposten og Stord24 publiserte **2. mars 2023** en artikkel med tittelen:

«Tilsettinga av ny landbrukssjef er utsett. Det gjer bøndene på øya bekymra»

I ingressen stod det:

«Reagerer på manglande involvering frå dei tilsette ved landbrukskontoret.»

Artikkel 2

De to avisene publiserte **8. mai 2023** en artikkel med tittelen:

«- Leiarstilen hans skapar eit uforsvarleg arbeidsmiljø»

I ingressen stod det:

«**Fleire tilsette ved Stord/Fitjar landbruks- og miljøkontor har sendt varsel om kommunedirektør Gjermund Hagesæter i Fitjar**»

Tittelen ble senere endret til:

«**Tilsette: - Leiarstilen hans skapar eit uforsvarlegarbeidsmiljø**»

Artikkelen ble også publisert på Facebook.

Artikkel 3

11. mai 2023 publiserte avisene en artikkel med tittelen:

«- **Heilt nødvendig med ei skikkeleg undersøking**»

I ingressen stod det:

«**Ordførar Harald Rydland (Krf) har framleis full tillit til kommunedirektør Gjermund Hagesæter etter varselet som er kome. Måndag skalkommunestyret ta stilling til saka under lukka dører.**»

I brødteksten stod følgende formulering:

«**Konklusjonen i rapporten er at Hagesæter har opptrådt kritikkverdig, men ikkje i ein slik grad at det er snakk om brot på arbeidsmiljølova.**»

Denne ble senere endret til:

«**Konklusjonen i rapporten er at Hagesæter har kommunisert på ein måte som har vore uheldig, menikkje i ein slik grad at det er snakk om brot på arbeidsmiljølova.**»

Artikkelen ble også publisert på Facebook.

KLAGEN:

Klager er Gjermund Hagesæter. Han mener Fitjarposten og Stord24 har brutt god presseskikk på flere punkter i Vær Varsom-plakaten (VVP):

- 3.1, om anonyme kilder
- 3.2, om opplysningskontroll og kildebredde
- 3.7, om sitatbruk
- 4.2, om skillet mellom kommentar og fakta
- 4.4, om dekning for titler
- 4.13, om rettelse
- 4.14, om samtidig imøtegåelse

Klager viser til **artikkel 2**, og opplyser:

«Redaktør Sætre kontaktet meg på telefon 8. mai før han publiserte artikkelen, og stilte flere spørsmål om avvikssaken og den eksterne rapporten fra Advokatfirmaet Thommessen. Sætre konfronterte meg imidlertid ikke med beskyldningen om at min lederstil og opptreden skaper et uforsvarlig arbeidsmiljø for ansatte ved landbrukskontoret og øvrige ansatte i kommunen. Redaktøren sendte meg 8. mai kl. 20:42 e-post med sitatsjekk (vedlegg 2). Her er det ingen spørsmål eller svar som går på at min lederstil og opptreden skal skape et uforsvarlig arbeidsmiljø.»

Klager mener han burde vært forelagt beskyldningen om at lederstilen hans skaper dårlig arbeidsmiljø, slik at han fikk mulighet til å forsvare seg mot denne samtidig, jf. VVP 4.14.

«Når du som kommunedirektør beskyldes for å skape et uforsvarlig arbeidsmiljø, anklages du for lovbrudd, nærmere bestemt på Arbeidsmiljøloven § 2 A-1. Dette må gi meg rett til samtidig imøtegåelse (...)»

Videre argumenterer klager for at avisene utelot en viktig faktaopplysning fra **artikkel 2**.

«(...) Fitjarposten/Stord24 gjengir ikke den delen av Advokatfirmaet Thommessens konklusjon som er mest 'frifinnende' for meg. Her er konklusjonen i sin helhet (vedlegg 3):

'Med basis i de undersøkelsene vi har foretatt er det på denne bakgrunn våre vurderinger at:

- Det er ikke faktisk eller rettslig grunnlag for å konkludere med at forhold det er meldt ifra om i Avviksmeldingene, isolert eller samlet, utgjør kritikkverdige forhold i virksomheten", slik dette begrepet er å forstå etter aml § 2 A-1.
- Det er ikke faktisk eller rettslig grunnlag for å konkludere med at forhold det er meldt ifra om i Avviksmeldingene, isolert eller samlet, utgjør andre brudd på arbeidsmiljølovens regler, herunder forbudet mot trakassering og utilbørlig opptreden eller kravet om et fullt forsvarlig arbeidsmiljø ved SFLMK.»

Advokatfirmaet konkluderte altså med at det ikke er faktisk eller rettslig grunnlag for at forholdene «utgjør kritikkverdige forhold», argumenterer klager.

«Folk flest har ikke detaljkunnskap om arbeidsmiljøloven. Sett fra publikums ståsted er det en forskjell mellom at det ikke finnes grunnlag for å konkludere at det foreligger *brudd* på arbeidsmiljølovens bestemmelser, og at det ikke en gang finnes grunnlag for å konkludere at det foreligger '*kritikkverdige forhold*'», skriver han.

Klager viser så til **artikkel 3**, der det i den første versjonen stod: «Konklusjonen i rapporten er at Hagesæther har opptrådt kritikkverdig, men ikkje i ein slik grad at det er snakk om brot på arbeidsmiljølova.»

Klager anfører at her mener altså avisen selv at noe kan være kritikkverdig selv om det ikke foreligger brudd på arbeidsmiljøloven. Og avisen hadde ikke grunnlag for å skrive dette, argumenterer klager:

«Forhold kan anses som kritikkverdige uten at de nødvendigvis innebærer brudd på arbeidsmiljølovens bestemmelser. Det er en lavere terskel for å anses som '*kritikkverdige forhold*' enn '*brudd*', derfor var det viktig for meg å få fram at Thommessen heller ikke fant grunnlag for å konkludere at min lederstil og opptreden var '*kritikkverdig*'.»

Når det gjelder tittelen i **artikkel 2**, «- Leiarstilen hans skapar eit uforsvarleg arbeidsmiljø», skriver klager:

«Det framgår ikke hvem som sier dette. Det er heller ikke et direkte sitat, man må lese helt ned til fjerde avsnitt i avisene for å oppdage at den 'siterte' påstanden bare er avisenes egen vri på følgende sitat fra Thommessens rapport (vedlegg 3):

'Avviksmeldingene inneholder påstander om at kommunedirektør Gjermund Hagesæters (Hagesæter eller Kommunedirektøren) lederstil og opptreden skaper et uforsvarlig arbeidsmiljø for Avsenderne og øvrige ansatte ved SFLMK og i Kommunen.'

Fitjarposten/Stord24 har ikke dekning i stoffet for å framstille påstanden som et sitat av en konkret kilde, og for å gjøre den så konkluderende.»

Klager mener tittelen skaper et feilaktig inntrykk, og at det samtidig er brudd på kravet i VVP om korrekt sitering:

«Ettersom artikkelen handler om en advokatrappport som konkluderer med at min lederstil *ikke* er kritikkverdig etter arbeidsmiljøloven, og at det *ikke* er grunnlag for å konkludere at den skaper et uforsvarlig arbeidsmiljø, skaper overskriften et direkte feil inntrykk, det er ikke dekning i stoffet når den brukes slik det er gjort her.

(...)

Fitjarposten/Stord24 har i denne overskriften ikke gjengitt kildene korrekt, for det er ingen kilder som har sagt dette slik.»

Klager opplyser at redaktøren endret overskriften, så det står «Tilsette:» foran sitatet, etter at han ringte og klaget utpå kvelden dagen publiseringen ble gjort.

«Jeg synes det er påfallende at redaktør Sætre helt plutselig hadde kilder blant de ansatte for påstanden med akkurat denne ordlyden når han tydeligvis ikke hadde det da han først publiserte artikkelen.

Hvis Sætre faktisk hadde kilder, er disse i tilfelle anonyme», skriver klager.

Slik klager ser det, innebærer sitatet en negativ personkarakteristikk, som mediene i hovedsak ikke skal la anonyme kilder få fremsette, jf. VVP 3.1.

Klager opplyser at han ringte redaktøren den dagen **artikkel 2** ble publisert og uttrykte at det ikke var grunnlag for å konkludere slik artikkelen gjorde.

«Sætre svarte at de som leste hele artikkelen ville få min versjon, og at han ikke aktet å rette opp noe i teksten.

Jeg mener Fitjarposten/Stord24 etter min samtale med deres felles redaktør utpå kvelden 8. mai skulle tatt inn i artikkelen min imøtegåelse som var at Thommessen i sin rapport konkluderte at forholdene i avviksmeldingene *ikke var kritikkverdige* etter arbeidsmiljølovens bestemmelser, hverken isolert eller samlet. Jeg viser til Vær Varsomplakatens punk 4.13 (...)

Klager anfører videre at han burde fått muligheten til samtidig imøtegåelse til kritikken han i fikk i **artikkel 2** om ansettelsen av ny landbrukssjef. Klager viser til følgende avsnitt:

«Hagesæter har også fått kritikk frå anna hald knytt til Stord/Fitjar landbruks- og miljøkontor. I mars i år skreiv Stord24 om frustrasjon frå Stord kommune kring tilsettinga av ny landbrukssjef. Dei trebondelaga, på Stord, Fitjar og Huglo, og også uttrykt bekymring

knytt til at ein ikkje har klart å rekruttera ny leiar ved kontoret. Bondelaga skreiv at dei synest det er rart at de tilsette ved kontoret ikkje har fått høve til å vera med i tilsettingsprosessen.»

Klager opplyser:

«Redaktør Sætre spurte meg aldri om noe av dette i vår telefonsamtale 8. mai før artikkelen ble publisert. Jeg mener jeg burde fått adgang til å forsvare meg mot påstanden om at jeg har fått kritikk for prosessen knyttet til ansettelse av ny leder for Stord/Fitjar landbruks- og miljøkontor (...)

Hadde det vært riktig at vi ikke hadde tatt med tillitsvalgte i det hele tatt når vi skulle ansette ny leder for landbrukskontoret, ville dette vært klart kritikkverdig, og et brudd på kommunens innarbeidede praksis.»

Påstanden er også feil, og burde vært kontrollert bedre, anfører klager.

Også i **artikkel 3** mener klager at han ikke fikk mulighet til samtidig imøtegåelse av påstand om at hans lederstil skaper uforsvarlig arbeidsmiljø, og en påstand om at det er blitt konkludert med at han opptrådte kritikkverdig.

Videre mener klager at avisene har utydeliggjort skillet mellom kommentar og fakta.

«Jeg kontaktet redaktør Sætre 11. mai og klagde på artikkelen, og sa at Thommessen-rapporten konkluderte motsatt av det han hadde skrevet. Sætre svarte da at han mente at jeg hadde opptrådt kritikkverdig, men ikke i en slik grad at det var snakk om brudd på arbeidsmiljøloven. Og at det var det han hadde skrevet i artikkelen.

Redaktør Sætre må selvsagt få lov til å mene at jeg har opptrådt kritikkverdig, men da bør han gjøre det i en kommentarartikkel. Artikkelen 11. mai er en nyhetsartikkel (...)

Videre opplyser klager:

«Jeg kontaktet redaktør Sætre den 11. mai (...)

Sætre [ansvarlig redaktør, sekr.anm.] påstod at ordfører hadde godkjent artikkelen. Akkurat da ringte ordfører Harald Rydland meg, og jeg tok ham inn i samtalen. Han avviste Sætres påstand, og sa at han kun hadde godkjent sine egne sitater.»

Likevel ble **artikkel 3** senere rettet, påpeker klager. Men heller ikke den nye setningen der, «opptrådt kritikkverdig» ble endret til «kommunisert på ein måte som har vore uheldig», var det dekning for ifølge klager.

Når det gjelder **artikkel 1**, argumenterer klager for at også er her står en feil om at ansatte ved landbrukskontoret ikke har fått delta i ansettelsesprosessen. Han viser til tittelen som står under artikkelens bilde, og følgende avsnitt:

«Bondelaga skriv vidare at dei har fått høyra at dei tilsette ved landbrukskontoret ikkje har fåttdelteke i prosessen med å rekruttera ny leiar.

– Dette synes me er rart, då me trur dei hadde kunna bidrege positivt.»

Klager skriver:

«Redaktør /journalist Jonas Sætre kontaktet meg før publisering av denne artikkelen, og slik jeg husker det, nevnte han da brevet fra bondelagene. Jeg fortalte ham at bondelagene tok feil, og at landbrukskontorets ansatte hadde vært representert ved tillitsvalgt for Naturviterne, Aase Nøttveit, som til daglig jobber ved landbrukskontoret. Jeg vet ikke hvorfor Sætre ikke siterte meg på dette, og hvorfor han gjenga bondelagenes feilaktige påstand.»

Klager viser også til et brev (vedlegg 5 i klagen), der han mener det fremkommer at tillitsvalgte var med i hele prosessen.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Fitjarposten og Stord24 har samme ansvarlige redaktør, og svarer på klagen i samme tilsvaer.

Redaktøren mener klager fikk god mulighet til å svare på opplysningene som stod i den omtalte advokatrapporten, som de to avisene publiserte.

«Samtaleloggen stadfester dette, då det kjem fram at denne samtalen varte nær 13 minuttar. Når Hagesæter blir spurt om å kommentera rapporten, er det implisitt at dette også gjeld sjølve årsaka til varslingsaka. Sitatsjekken som Hagesæter har lagt ved syner også at han har svart på eit konkret spørsmål om eigen leiarstil.»

Når det gjelder klagers påstand om at avisene har unnlatt å ta med alle delene av rapportens konklusjon, skriver redaktøren:

«Her vil me påpeika at me har gjengitt hovudkonklusjonen, nemleg at rapporten konkluderer med at det ikkje er faktisk eller rettsleg grunnlag for å konkludera med at Hagesæter har brote arbeidsmiljølova. Dette meiner me kjem tydeleg fram i saka, også gjennom Hagesæter sine egne sitat.»

Samtidig anfører avisen at advokatrapporten ikke er den eneste relevante kilden i varslingsaken:

«Gjennom klagen frå Hagesæter kan ein få eit inntrykk av at saka står og fell på advokatkontoret sine vurderingar om leiarstilen hans utgjer eit formelt brot på arbeidsmiljølova. Me har ei anna oppfatning. Denne saka handlar i stor grad om manglande tillit til ein person som innehar ein svært viktig toppleiarstilling i ein kommune, og korleis denne saka har skapt uro ved landbrukskontoret over lang tid.»

Redaktøren understreker at den opprinnelige tittelen i **artikkel 2** kun stod slik «ein veldig kort periode». «Ordet 'tilsette' blei lagt til for at det ikkje skulle herska noko tvil om at desse opplysningane stamma frå dei som varsla, og ikkje advokatfirmaet.»

Uansett var ikke den opprinnelige tittelen et brudd på god presseskikk, anfører redaktøren. Han skriver:

«På dette tidspunktet visste offentlegheita ingenting om kva arbeidsmiljøsaka mot Hagesæter dreia seg om, utanom at det vart løyva over 200.000 av kommunestyret for gjennomføringa av advokatrapporten. Då rapporten blei kjend, var nettopp innhaldet i varselet det sentrale nyheitspoenget i dekninga.»

Ifølge redaktøren er artiklene utelukkende basert på åpne kilder, og han forstår derfor ikke klagers argumenter når det gjelder anonyme kilder. Redaktøren opplyser også at klager tidligere har ikke har villet uttale seg. Slik avisen ser det, krever klager nå imøtegåelse på opplysninger han tidligere har nektet å kommentere.

«For oss er det viktig at PFU også ser denne saka i samanheng med ei løpande dekning me har hatt ved Stord/Fitjar landbruks- og miljøkontor dei siste fire månadane. Det har vore kritikk og bekymringar frå bondelaga, frå kommunalsjef Lovise Vestbøstad i Stord kommune, og aller viktigast har tidlegare landbrukssjef Jorunn Kårvatn stilt opp i eit stort intervju om saka.»

Når det gjelder formuleringen i **artikkel 3** som ble endret (fra «opprådt kritikkverdig» til «kommunisert på ein måte som har vore uheldig»), skriver redaktøren:

«Her vil me igjen påpeika Hagesæter sin hang til å redusera dekninga av denne saka til eit spørsmål om lov og rett. Me brukar ikkje ordet 'kritikkverdig' i juridisk forstand, men etter definisjonen i norsk ordbok; noko som kan kritisera. Det kjem klart fram i saka at advoaktfirmaet Thommessen faktisk rettar kritikk mot Hagesæter i rapporten; ' - Han har i fleire enkelttilfelle kommunisert på ein måte som har vore uheldig' .»

For at det ikkje skulle vera noko tvil om at ordet kritikkverdig blei nytta som eit vanleg norsk ord, og ikkje ein juridisk term, endra me ordet til 'uheldig'. Me meiner Hagesæter her henger seg opp i semantikk (...)

Redaktøren opplyser at det er vanskelig å huske nøyaktig hva som ble uttalt i samtalen med klager før publisering av **artikkel 1**, der klager mener han ikke fikk tilstrekkelig mulighet til å kommentere kritikk om manglende involvering av ansatte.

«Etter vårt syn kan det vera to sannsynlege forklaringar (...): Enten slik Hagesæter hevdar, at han ikkje blei spurt direkte om desse opplysningane. Ein annan sannsynleg forklaring er at Hagesæter sjølv har valt å vera tilbakehalden med å uttala seg om saka, og dermed ikkje har uttalt seg nok meir enn det han er sitert på.»

Klager fastholder at god presseskikk er brutt.

Ifølge klager argumenterer Fitjarposten og Stord24 for at påstanden om hans lederstil skaper et uforsvarlig arbeidsmiljø *implisitt* ble forelagt.

«Det kan ikke være opp til den som angripes med sterke påstander å gjette hva som vil bli publisert. Særlig ikke når avisens sak handler om en advokatrapport som frifinner den angrepne for den aktuelle påstanden», skriver klager.

Når det gjelder spørsmålet i sitatsjekken som redaktøren viser til, skriver klager:

«Spørsmålet han sikter til er dette (vedlegg 2 til klagen):

'- Korleis vil du skildra din eigen leiarstil?'

Jeg kan ikke ut fra dette spørsmålet gjette at Sætres aviser skal publisere overskriften '- Leiarstilen hans skapar eit uforsvarleg arbeidsmiljø'. Heller ikke at det lenger ned i artikkelen skal påstås at min 'leiarstil og opptreden skapar eit uforsvarleg arbeidsmiljø for avsenderane og øvrige tilsette ved SFLMK og i kommunen'.»

Slik klager ser det, har avisene publisert én av to hovedkonklusjoner:

«Thommessen-rapporten har ikke én, men to hovedkonklusjoner som begge presenteres etter hverandre på rapportens s. 5 (vedlegg 3 til klagen), også gjengitt på klagens s. 2. Den første av de to er:

- 'Det er ikke faktisk eller rettslig grunnlag for å konkludere med at forhold det er meldt ifra om i Avviksmeldingene, isolert eller samlet, utgjør kritikkverdige forhold i virksomheten", slik dette begrepet er å forstå etter aml § 2 A-1.'»

Han skriver:

«I en nyhetsartikkel om en advokatrapport, og der redaksjonen 'topper' saken med svært sterke og alvorlige beskyldninger mot meg, må det kreves at Fitjarposten/Stord24 også tar med den av de to hovedkonklusjonene som er mest 'frifinnende' for meg.»

Videre argumenterer klager:

Det er for det første ikke riktig at den første overskriften bare lå ute i 'ein veldig kort periode etter publisering'. Den er i dag, over to måneder etter publisering, fortsatt ikke blitt korrigeret i Fitjarposten og Stord24s Facebook-utgaver, her er overskriften fortsatt '- Leiarstilen hans skapar eit uforsvarleg arbeidsmiljø'.

Det er heller ikke korrekt at påstandene om min lederstil kun kommer fra 'tilsette'. Avisen har hentet påstanden fra Thommessens rapport der det står på s. 4:

'Avviksmeldingene er sendt av følgende nåværende og tidligere ansatte ved Stord og Fitjar landbruks- og miljøkontor: [...] Avviksmeldingene inneholder påstander om at kommunedirektør Gjermund Hagesæters lederstil og opptreden skaper et uforsvarlig arbeidsmiljø'

Det er med andre ord ikke bare dagens 'tilsette', men også tidligere ansatte som kan stå bak påstanden om uforsvarlig lederstil.»

Og det er et faktum at de ansatte som stod bak avviksmeldingene, er anonyme, fremholder klager. «Sætres ansatte-kilder er ikke mindre anonyme fordi disse kildene er anonymisert i advokatrapporten.»

Når det gjelder samtidig imøtegåelse i **artikkel 2**, skriver klager:

«Redaktør Sætre forsvarer i tilsvaret den manglende muligheten for samtidig imøtegåelse her med at jeg i en Stord24-artikkel 16. mars ikke ønsket å benytte tilsvarsretten. Denne artikkelen dreier seg imidlertid om noe annet, nemlig om samarbeidspraksis for kommunene Stord og Fitjar, og har ingen sterke påstander mot meg eller andre. Det er derfor feil å si at jeg 'ikkje ønskte å nytta seg av tilsvarsretten', jeg ba derimot journalist/redaktør Sætre kontakte vår etatssjef for samfunnsutvikling og drift, Louise Pettersen.»

Han skriver også, når det gjelder **artikkel 3**,

«Som vist i klagen, er begrepet «kritikkverdig» helt sentralt i arbeidsmiljølovens paragraf 2 A-1 om varsling/avviksmeldinger. Da kan ikke Fitjarposten/Stord24 i ettertid hevde at de brukte begrepet 'kritikkverdig' i en annen forstand enn den i arbeidsmiljøloven, og som selvsagt er den Thommessen-rapporten forholder seg til.»

Ifølge klager er det lite sannsynlig at han ikke ville kommentert påstanden i artikkel 1 om at ansatte ikke ble involvert, og klager legger til grunn at redaktøren innrømmer at dette ikke ble forelagt.

Fitjarposten og Stord24 hadde ingen flere kommentarer